

Tegning: Jørgen Saabye

Deja-vu fjorten år efter

Det var efter mødet, og det havde været et langt og trættende såkaldt fagligt møde af den ikke sjældne slags, hvor ingen der har noget at sige tager ordet og ingen der tager ordet har noget at sige. Det var der så gået fem stive timer med, i nogle store anonyme selskabslokaler i Dr. Tværgade, lokaler der lugtede af tyve års lige kedsommelige kongresser, konferencer og klub-middage, og da vi lige over midnat slap ud fra den ørkesløse cigaretrøg og den halvdårlige luft af barber-sprit og små politiske ambitioner, var vi et par stykker der blev enige om at skylle mindet om mødet ud inden vi gik hjem.

I øvrigt en dårlig idé, det skal man lige præcis aldrig gøre efter et dårligt møde. Man kommer uundgåeligt til at snakke videre i samme baner, og efter fem timer gælder kun den regel der siger: jo værre. Det havde, som Min Mor utvivlsomt med så megen ret ville have sagt, været meget bedre 'at gå en frisk tur'.

Nå, men det gjorde vi altså ikke, Mor. Vi stppede syv trin over gaden, Sten og jeg i småsløv samtale, og over på den nærmeste og mest franske og spejlfyldte restaurant med den størst mulige bar.

DA JEG HAVDE fået den første sveden-af-panden-og-slap så-af drink, stående ved baren, så jeg mig om efter de andre og opdagede Sten ved et andet bord, tilsyneladende besat med hans venner, i hvert fald ansigter jeg alle havde set før i byen, selv om jeg ikke kendte nogen af dem godt.

En pige ved bordet stirrede direkte på ham, ufravendt og koncentreret. Hun så meget længe, tilsyneladende upåvirket af larmen og folk i almindelighed — og så smilede hun til ham og spurgte, om han ikke kunne huske hende.

Først så Sten bare forekommende høfligt-beklagende ud. Så med ét, som han stirrede med åbenlys anstrengende ekstra intensitet (Sten er forfærdelig nærsynet, men et af disse mennesker som *hader* at gå med briller) skiftede han udtryk og så ud som om han havde set en klapperslange rejse sig i sin seng eller en død stå op af sin grav. Et sekund eller to var han bleg som Hamlets fars genfærd — og så genkendte han hende tilsyneladende.

Jeg fulgte upåtrængende og uforstyrreligt med i den pludselige scene, lod som om jeg stirre-

de ud ad vinduet på de enkelte forbipasserende i St. Kongensgades regnfulde nat. Jeg lugtede en gammel affære med kraftige komplikationer og måske uafgjorte regnskaber.

JEG BLEV INDVIKLET i en samtale med et par af Stens venner ved ved bordet, folk som netop var flyttet i kollektiv på landet og tænkte og talte meget omkring de relative fordele og farer ved land og by. Satanas! Da jeg så op igen havde Sten og pigen rejst sig og var gået over til baren.

Der stod de et kvarters tid, og så kom hun tilbage og satte sig ned ved siden af en rødhåret fyr, øjensynlig hendes partner i liv og underliv i disse dage, og han betroede hende en beskyttende arm.

Tilsyneladende ganske overflødig. Pigen var smuk, sort og stærk at se til, den Spanske Skønhed ville jeg kalde hende: Klassisk ansigt, mørk hud, høning, ravnehår, smidige bevægelser og en meget ung dådyret krop — selv om hyn tydeligvis var voksen, endda meget voksen: rynker og erfarne øjne talte deres klare sprog. Og hun havde fået børn. Ikke at hun var flået i småstykker af det, ikke at hun ikke havde aflagt maven, men man kunne lugte det, man kan næsten altid lugte det. Hun havde fået børn, og hun så ud som om hun også havde prøvet temmelig meget andet og i hvert fald af og til vidste hvad hun gjorde. Et racedyr, forment af sit liv.

Sten og hun så ikke ud til at have mere direkte kontakt. Samtalen gik videre til lukketid, slingrende og bugtende sig igennem minutterne og alverdens emners evindelige bakke-dal, og da den sidste drink var drukket og tjenerne havde taget dugene af alle de andre borde gik vi — ud i morgenen, og forsvandt (som late-night værtshus-publikum'er gør og altid har gjort) med diverse idiotiske hilsener og spredte os i alle mulige retninger.

Sten og jeg fulgtes ind mod Kgs. Nytorv og City. Jeg skulle slet ikke den vej. Du havde som sædvanlig ret, Mor: Mine to største fejl er nysgerrighed og stædighed.

FOR SELVFLØGELIG fik jeg halet historien ud af Sten, begyndende omkring Kgs. Nytorv hvor de første morgenbusser for de tidligt arbejdende var ved at hoste sig i gang.

Pigen hed Harriet og han havde kendt hende for fjorten år siden. De gik på studenterkursus sammen. Sten var ikke blevet på kurset længe, det havde været en to-måneders gennemgangslær for ham som for mig og så mange andre, endnu en lære, en negativ og dog nyttig lære: det var heller ikke det. Men i de to måneder havde han hele tiden været forelsket i Har-

riet, lidt fortabt-forelsket, småforelsket. Han syntes formodentlig nok hun var dejlig, mens han på den anden side nok ikke alligevel ville styrte sig i Reich- enbach-vandfaldet for hendes skyld. (Og når det kom til stykket, tænkte jeg mens busserne gled i gang med deres disciplinerede skrumlen, så er det næsten det eneste kriterium for kærlighed, True Love — Reich- enbach-vandfaldet, altså).

HARRIET OG STEN gik i klasse sammen. De var pot og pande (pot og pibe, grinede jeg). De arbejdede sammen i elev-bestyrelsen. En enkelt gang var de sammen til en kongres af studerende i Odense, med overnatning på Odense Mis- sionshotel, og i den weekend kunne det måske nok være blevet til noget, hvis ikke det var fordi hun havde haft sin mand med. Ellers, måske ... Sten havde i hvert fald hele tiden øjnene på hende. Sten huskede tydeligt, hvor syg og arrig han blev da han hørte hende brokke sig over at Missionshotellet ikke havde værelser med dobbelt- senge. Hun og 'hendes mand' i en dobbeltseng! Men han havde jo aldrig rørt en finger selv.

— Det er sådan en mærkelig periode, fortsatte Sten, nu mere eftertænksomt.

Han talte om disse typiske ungdoms-forelskelser, de aller- tidligste mens man er kønsmo- den, den periode hvor man intet kan sige, man er lammet, man kan ikke formulere noget og tør næppe heller, ikke engang over for sig selv i enrum, man ved intet sikkert og synes alt kan vende sig hvert øjeblik, og man bliver bare sådan et stort udfol- det sårbart øje der beder og venter og iagttaget.

Sådan som han talte nu, så- dan måtte Sten have set ud dengang når han så ind i hendes øjne, og pludselig så jeg dem igen, siddende der lige før og stirrende ind i hinandens øjne, ved det lille spinkle bord som restaurantens indehaver formentlig fandt 'let og elegant'.

Harriet var nu gift for tredje gang, med den rødhårede fra cafeen, en universitetslærer i sociologi, fjorten år efter. Og det var altså aldrig blevet til noget, dengang for fjorten år siden han så hende sidst.

— Hvad sagde hun til dig oppe ved baren? spurgte jeg lige ud, netop som vi nåede Nikolaj Plads.

Sten betænkte sig et øjeblik, som om han syntes han havde sagt nok. Så kikkede han rundt på værtshusene omkring os, netop dem som vi var kommet på i den periode, i selve de år han havde sine ungdoms-forel- skelser: Vingården, Muskete- rerne, Cafe Nick ...

Så kom det: Hun havde talt om den sidste gang de sås, lige inden han forlod kursus. Det var til en fest, gramfon-mu-

sikken spillede op, og hun kom over til Sten og sagde: 'Vil du danse?' — og netop dagen før havde hun fortalt ham at hun var gravid. Og han var endnu mere teenage-såret over hendes graviditet end over hendes mand, han var helt latterligt såret, blev en trodsig baby, svarede 'Nej' — og gik. Og det var altså enden på historien den- gang.

Hun havde grædt den aften, havde hun fortalt ham nu i aften. Hun havde selvfølgelig ment det som et udspil, og han havde selvfølgelig været helt dum.

— Alle de tegn man forstår for sent! sagde Sten pludselig, helt Herman Bangsk.

Som sagt: Han havde ellers glemt den aften, men mens de havde stået og talt ved baren var hele aftenen og dens særlige stemning blevet fremkaldt i ho- vedet på ham, og alt var vendt tilbage. Han kunne huske sit raseri fordi hun ikke skulle sige 'Vil du danse?', ikke efter hans manuskript — hun skulle sige 'Lad os gå!' 'Lad os løbe væk sammen!', i det mindste 'går du ikke med ud lidt?', sådan noget.

DERFOR VAR han altså blevet rasende og var gået, og først nu da hun havde fået den aften til at stå og flimre lyslevende over baren i nogle minutter forstod han, fjorten år efter, at det var jo netop det hun havde sagt, for hende betød de ord netop det som han havde bedt om. Hun havde faktisk været parat til at forlade sin mand, med maven og med ham, i hvert fald parat til at prøve — hvis han blot havde gjort det mindste.

— Og så, fortsatte Sten, som for at blive færdig i en fart, snublende hurtigt, — så lige i det øjeblik var jeg ved at sige det jeg ikke fik sagt dengang, lige netop 'Lad os løbe!'... Hun var så smuk, hendes øjne hyp- notiserede mig fuldstændig li- gesom dengang, det var som om selve det øjeblik gentog sig — og denne gang ville jeg ikke tabe.

— Men før jeg nåede at sige noget havde hun blinket hen til sin mand og var ved at flytte sig ... Og så frøs jeg med eet, og så blev vi bare enige om at det menneskelige liv er fyldt med et mylder af mærkelige detaljer og øjeblikke, og at der er meget man ikke forstår for langt, langt, senere.

Sten gik i stå og tav.

VI SAGDE FARVEL til hinan- den henne ved Kanalen. Han fortalte mig senere, han havde haft en urolig søvn den nat, fuld af drømme om øjne der hypno- tiserede ham og udfordringer han ikke kunne leve op til.

Selv fik jeg ingen søvn heller. Hans historie krævede at blive fortalt. Og endelig var det all- gevel lykkedes at glemme det sedsommelige møde, Mor.

DAN TURELL.